

Warszawa, 26 października 2013 r.

Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00 – 071 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w imieniu Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych oraz Stowarzyszenia EBIB i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przesyłam odpowiedzi na dodatkowe pytania zawarte w dokumentach MKiDN z dnia 2 października 2013 r., omawianych wstępnie na trzecim Forum Prawa Autorskiego "FPA".

Część pierwsza dotyczyć będzie pytań związanych z tezami dotyczącymi dozwolonego użytku publicznego, część druga wprowadzenia public lending right. Na zakończenie przedstawimy propozycje zmian prawa europejskiego.

Z zadowoleniem przyjmujemy próbę stworzenia "polityki publicznej dotyczącej prawa autorskiego w zakresie działalności instytucji publicznych nakierowanych na sferę kultury, nauki i edukacji" zapowiedzianą przez Ministerstwo. Otwarcie szerokich konsultacji w zakresie dozwolonego użytku publicznego uważamy nie tylko za właściwe, ale również konieczne ze względu na zmieniający się paradygmat działania tych instytucji. Uważamy, za pożądane nadanie dozwolonemu użytkownikowi instytucji publicznych, naukowych i oświatowych takiego kształtu, który umożliwi realizację nakładanych na nie zadań.

Odpowiedzi na tezy dotyczące dozwolonego użytku publicznego

Na wstępie chcielibyśmy zwrócić uwagę na kilka kwestii o charakterze ogólnym.

Za słuszne uważamy wprowadzanie takich zmian regulacji prawnych, które rozwiążą narosłe problemy interpretacyjne. Jednakże zmiany te powinny być wprowadzane z dużą precyzją, tak aby nie wpłynęły na ograniczenie dozwolonego użytku publicznego a jedynie doprecyzowały prawo w obszarach o największej niepewności.

Jak wskazywaliśmy w przesłanej w czerwcu analizie, wiele problemów związanych z działalnością bibliotek czy instytucji naukowych wiąże się z niedostosowaniem dozwolonego użytku do rzeczywistości cyfrowej a w szczególności do gromadzonych na coraz większą skalę materiałów w formie elektronicznej. Udostępnianie zasobów elektronicznych, również w sposób zdalny i mobilny, uważamy obecnie za największe wyzwanie dla bibliotek. Dlatego ponownie postulujemy o wprowadzenie takich zmian w prawie autorskim, które umożliwiłyby bibliotekom nie tylko archiwizację, ale i udostępnianie dokumentów elektronicznych (born-digital). Przestrzeń do poszerzenia dozwolonego użytku w tym zakresie, jak również w zakresie innych przedmiotów ochrony, które nie są objęte dozwolonym użytkowaniem, widzimy w dyrektywie 2006/115/WE w sprawie prawa najmu i użyczenia.

Ponownie postulujemy uwzględnienie propozycji prof. Elżbiety Traple zamiany słowa „egzemplarz” na słowo „kopia” w określonych przypadkach.

Podtrzymujemy również nasze stanowisko w zakresie wykreślenia art. 35 pr. aut. z ustawy.

Odnosząc się do pytań zawartych w dokumencie, uważamy, że:

1. Dozwolony użytek publiczny związany z obiegiem informacji

1. W zakresie dozwolonego użytku publicznego związanego z działalnością ośrodków informacji i dokumentacji (art. 30)

Czy Państwa zdaniem istnieje potrzeba zachowania art. 30 Ustawy biorąc pod uwagę, że może on dotyczyć obecnie tylko użytku analogowego?

Obieg informacji i komunikacji naukowej zależy od działalności ośrodków informacji i dokumentacji. Tradycyjnie, ośrodki te działają jako jednostki ośrodków naukowych, samodzielnie jako zakłady czy też w strukturach bibliotek np. Ośrodek Informacji Centralnego Instytutu Ochrony Pracy czy Biblioteka i Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej. Nawet w swojej szcątkowej postaci, wielokrotnie krytykowanej przez doktrynę za zbyt archaiczną,¹ art. 30 daje ponad 130 ośrodkom informacji i dokumentacji możliwość realizowania nałożonych na nie zadań z zakresu służby informacyjnej takich jak tworzenie wydawnictw i zestawień bibliograficznych a także przeglądów i analiz dokumentacyjnych. W swej istocie praca dokumentacyjna polega dziś na tworzeniu streszczeń i abstraktów, którym niektórzy przyznają ochronę prawnoautorską (por. klauzula z umowy licencyjnej *Czasopisma elektroniczne, książki elektroniczne, ich zawartość wraz z **abstraktami** chronione są prawem autorskim*) lub pobieraniu ich z czasopism i innych opracowań w celu gromadzenia i udostępniania w postaci bibliograficzno-abstraktowych baz danych, które służą wymianie informacji o twórczości naukowej w kraju i za granicą. W obecnej rzeczywistości, bazy te muszą być tworzone w formie elektronicznej. Żaden inny przepis w obecnym brzmieniu nie stanowi odpowiedniej podstawy normatywnej dla obiegu informacji naukowej w instytutach badawczych i bibliotekach. Uważamy, że nie ma powodu do usuwania artykułu 30, tylko dlatego, że niektóre komercyjne podmioty zbyt szeroko interpretują pojęcie ośrodek informacji. Być może, warto rozważyć sugerowane podczas FPA przeniesienie uprawnienia ośrodków informacji i dokumentacji do innego przepisu (np. art. 27 lub art. 25). Musi natomiast nastąpić takie jego przeformułowanie, aby umożliwić ośrodkom informacji i dokumentacji, w szczególności naukowej, sporządzanie i rozpowszechnianie, również formie elektronicznych baz danych i poprzez Internet własnych opracowań dokumentacyjnych.

2. Dozwolony użytek publiczny dotyczący działalności instytucji kultury

Dla porządku podkreślić należy, że działalność instytucji naukowych i oświatowych, czyli dozwolony użytek edukacyjny powinien znaleźć się w odrębnym punkcie.

¹ Por. E. Traple: Komentarz do art. 30 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych [w:] J. Barta, R. Markiewicz (red.), Prawo autorskie i prawo pokrewne. Komentarz, WoltersKluwer, 2011, s. 275.

a) korzystanie z utworów w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań

1. Czy Państwa zdaniem uzasadnionym jest zniesienie ograniczenia podmiotowego dozwolonego użytku w zakresie nauczania i badań naukowych?

Zgodnie ze stanowiskiem przesłanym do Ministerstwa uważamy, że odejście od ograniczeń podmiotowych w zakresie art. 27 jest wskazane. Obecnie wykładnia przepisu dopuszcza korzystanie z niego przez prywatną szkołę baletową, czyli działającą w celach komercyjnych, ale nie zezwala na takie korzystanie przez np. fundacje czy stowarzyszenia, które mogą w swoich celach mieć podnoszenie poziomu oświaty². Takie rozróżnienie nie było intencją dyrektywy.

Redakcja tego przepisu powinna być także neutralna technologicznie, czyli nie powinna ograniczać go jedynie do form analogowych, jak to jest w obecnie, ale wskazane jest rozszerzenie na e-learning, co dopuszcza dyrektywa INFOSOC w motywie 42 i zamiana pojęcia egzemplarz na kopia, jak postuluje prof. Traple.

Korekty wymaga również ograniczenie do sporządzania fragmentów utworów rozpowszechnionych, co eliminuje możliwość korzystania z drobnych utworów.

2. Czy konieczne jest wyraźne wprowadzenie do brzmienia art. 27 Ustawy przesłanek określonych dyrektywą, w tym niekomercyjnego charakteru korzystania oraz ograniczenia korzystania do ilustracji procesu dydaktycznego lub badań?

Jak dotychczas brzmienie art. 27 w zakresie celów korzystania nie budziło problemów interpretacyjnych. Dlatego uważamy, iż nie ma konieczności wprowadzenia dodatkowych przesłanek ograniczających wykorzystanie utworów w procesie dydaktycznym czy badawczym.

²

J.w. s. 264.

Natomiast ograniczenie art. 27 jedynie do niekomercyjnych badań będzie skutkowało brakiem możliwości dokonania jednoznacznej wykładni. Zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z brzmieniem dyrektywy, zmiana ta będzie się odnosiła nie do charakteru instytucji, ale do celu badań. Bardzo trudno jest dziś określić, które badania są komercyjne, a które nie. Na jakim etapie trzeba byłoby to określać? Czy komercjalizacja wyników badań po zamknięciu projektu powodowałaby naruszenie prawa autorskiego? Czy profesor prawa zatrudniony na uniwersytecie przygotowujący na zlecenie i odpłatnie analizę wykracza poza zakres niekomercyjnego wykorzystania? To jedne z wielu pytań, które nasuwałyby się przy nowej redakcji przepisu. Postulat zmiany zapisu dyrektywy w zakresie niekomercyjnego charakteru korzystania został podniesiony w stanowiskach przesłanych do brytyjskiego IPO w odpowiedzi na konsultacje w sprawie Copyright for Europe³.

Niezależnie, od powyższego, zgodnie z naszymi postulatami zawartymi w przesłanej już analizie, art. 27 powinien również pozwalać na text i data mining.

b) korzystanie z utworów przez biblioteki, archiwa i szkoły

1. Czy Państwa zdaniem uzasadnionym jest zastąpienie katalogu podmiotów określonego w art. 28 pkt 1 Ustawy, ogólnym terminem „instytucje dostępne dla publiczności” zgodnie z brzmieniem dyrektywy 2006/115/WE w sprawie prawa najmu i użyczenia?

Podobnie jak przy art. 27 w analizie przesłanej do Ministerstwa wskazywaliśmy za wskazane odejście od kryteriów podmiotowych. Istotne jest bowiem, aby podmiot, który będzie zajmował się działalnością z art. 28 miał w swoich zadaniach statutowych niekomercyjne udostępnianie utworów.

Uważamy, że wprowadzenie przesłanki publicznej dostępności nie jest konieczne. Taka zmiana, przy restrykcyjnej wykładni, mogłaby doprowadzić do uznania za nieobjęte art. 28 biblioteki zakładowe czy fachowe, działające w wielu instytucjach np. ministerstwach.

³ Stanowisko EBLIDA <http://www.eblida.org/news/eblida-response-to-the-ipos-call-for-views-on-copyright-in-europe.html?PHPSESSID=4066825a8e79cded49a320ab24dc2017>,

2. Czy uzasadnionym jest zniesienie przesłanki rozpowszechnienia w odniesieniu do publicznego użyczenia egzemplarzy utworów?

Rozszerzenie dozwolonego użytku w odniesieniu do publicznego użyczenia utworów nierozpowszechnionych jest nie tylko wskazane, ale i konieczne. Biblioteki posiadają w swoich kolekcjach znaczną ilość utworów, które nigdy nie były rozpowszechniane lub co gorsza nie wiadomo czy były rozpowszechnione. Ich wartość naukowa i informacyjna jest niejednokrotnie bardzo duża a nakłady na ich przechowywanie, zabezpieczenie i konserwację znaczące. Zasoby te, przy poszanowaniu praw osobistych twórcy, mogłyby służyć społeczeństwu.

3. Czy uzasadnione jest uregulowanie w Ustawie kwestii przedstawionych w motywie 10 dyrektywy 2006/115/WE?

Celem motywu 10 jest doprecyzowanie, iż wypożyczenia międzybiblioteczne i udostępnianie na miejscu, w celach referencyjnych pewnych typów materiałów bibliotecznych, nie są objęte dyrektywą, a co za tym idzie nie powinny być objęte tantiemami bibliotecznymi.

c) użytek biblioteczny, edukacyjny, muzealny i archiwalny określony w dyrektywie INFOSOC

1. Czy uzasadnionym byłoby rozszerzenie zakresu podmiotowego dozwolonego użytku w zakresie sporządzania egzemplarzy utworów oraz udostępniania zbiorów za pośrednictwem terminali o muzea? Czy uzasadnionym jest wprowadzenie przesłanki „ogólnej dostępności” beneficjentów tego wyjątku oraz przesądzenie wprost ich niekomercyjnego charakteru ?

Zgodnie z uwagami przedstawionymi powyżej uważamy, że muzea powinny się znaleźć w katalogu beneficjentów dozwolonego użytku z art. 28. Pozostałe uwagi zawarliśmy w odpowiedzi na pytanie dotyczące art. 28 pkt 1.

2. Czy Państwa zdaniem ochrona praw osobistych twórców byłaby dostatecznym zabezpieczeniem ich interesów, jeśli zniesione zostałyby ograniczenie zastosowania art. 28 pkt 2) wyłącznie do utworów rozpowszechnionych?

Tak, ochrona praw osobistych jest w tym zakresie wystarczająca.

3. Czy Państwa zdaniem istnieje potrzeba wyraźnego przesądzenia w Ustawie, czy biblioteki, archiwa i szkoły mogą udostępniać egzemplarze utworów sporządzonych na podst. art. 28 pkt. 2?

Możliwość udostępniania egzemplarzy utworów sporządzonych na podstawie art. 28 pkt 2 nie powinna budzić wątpliwości, ale bywa kwestionowana. Takie przesądzenie powinno wprowadzić porządek interpretacyjny.

Charakter prawny przepisów o dozwolonym użytku

Czy zetknęli się Państwo w swojej praktyce z próbami umownego ograniczania ustawowych zasad dotyczących dozwolonego użytku?

Umowne ograniczanie ustawowych zasad dozwolonego użytku dotyka wielu bibliotek. Z doświadczenia polskich bibliotekarzy akademickich wynika, iż negocjacje z dużym podmiotem, dysponującym wiedzą, doświadczeniem, wsparciem prawników czy też unikatową ofertą są bardzo trudne. Ze względu na wysokie ceny baz danych z treściami naukowymi bardzo często negocjacje dotyczą tylko obniżenia kosztów zakupu, często za cenę ograniczenia możliwego dostępu i wykorzystania treści. Umowy licencyjne zawierają klauzule ograniczające dozwolony użytek (możliwość kopiowania, zapisywania na nośnikach, ilość możliwych kopii do wykonania, zakaz wypożyczeń międzybibliotecznych i obsługi czytelników spoza uczelni), nakazujące poufność ceny czy też rządzą się prawem innego kraju niż licencjobiorca. Nawet jeśli zakres dozwolonego użytku nie jest nadmiernie ograniczony, to zapisy umowy licencyjnej bywają skonstruowane w sposób niejasny, sprzeczny lub trudny do interpretacji (fragment, niewielka ilość, systematyczne korzystanie). Bywa, iż podejmowane są arbitralne i nieanonsowane wcześniej decyzje o blokadzie dostępu do bazy, jeśli w ocenie producenta dane są pobierane za często lub w większej ilości, nawet jeśli specyfika danych np. dane statystyczne, wymaga tak intensywnej z nimi pracy.

Umowy licencyjne nie uwzględniają również możliwości technicznych i sposobów komunikacji (zakaz używania serwerów proxy, zakaz wykorzystywania na urządzeniach mobilnych). Dla przykładu, profesor pracujący podczas wakacji w swoim domu na wsi

oczekuje przesłania mu całego artykułu e-mailem. Trudno mu wytłumaczyć, że jedyną dozwoloną formą jest faks czy też przesłanie wydruku pocztą.

Przykładowe, najczęstsze, klauzule umów na elektroniczne bazy danych i czasopisma elektroniczne:

- Zabrania się redystrybucji czasopism i artykułów oraz ich części osobom trzecim (czytelnikom spoza uczelni) w jakiegokolwiek formie, za opłatą lub bezpłatnie.
- Zabrania się wykorzystywania przez pracowników i studentów licencjonowanych zasobów elektronicznych do działalności komercyjnej.
- Dozwolone jest drukowanie i kopiowanie pojedynczych artykułów lub fragmentów rozdziałów książek wyłącznie do celów osobistych, naukowo-badawczych i dydaktycznych. Zabrania się automatycznego pobierania tekstów, pobierania dużej liczby artykułów, kompletnych zeszytów danego czasopisma, rozdziałów książek lub całych książek.
- Dozwolona jest wymiana międzybiblioteczna (**tylko w formie drukowanej lub faksu**) i naukowa pomiędzy naukowcami, jeżeli nie ma ona charakteru systematycznej współpracy.

Warunki standardowej licencji ibuk.pl oferowanej bibliotekom:

W ramach zakupionej Usługi, Usługobiorca może wykorzystywać Publikacje lub inne produkty zakupione w Serwisie i będące przedmiotem Usług na własny użytek. W szczególności **Usługobiorca nie ma prawa** do: rozpowszechniania lub wprowadzania do obrotu pobranych Publikacji, ani w całości, ani we fragmentach, ingerowania w zawartość, dystrybucji, **powielania Publikacji**, usuwania **oznaczeń oraz zabezpieczeń technicznych** lub jakiegokolwiek komercyjnego wykorzystywania Publikacji.

Zgodnie z naszymi postulatami zawartymi w analizie, uważamy, iż należy **wprowadzić zapis o bezwzględnym charakterze przepisów o dozwolonym użytku.**

a) użytek informacyjny

- 1. Czy zasadne jest rozszerzenie kręgu beneficjentów dozwolonego użytku informacyjnego na podmioty inne niż prasa, radio i telewizja w zakresie w jakim zezwala na to dyrektywa INFOSOC?*
- 2. Czy Państwa zdaniem beneficjentem dozwolonego użytku określonego art. 25 w ust. 4 Ustawy winien być każdy, czy tylko prasa, radio i telewizja?*

Na obydwie powyższe pytania należy odpowiedzieć twierdząco. Takie rozszerzenie art. 25 o inne podmioty uważamy za zasadne, zwłaszcza w kontekście podmiotów działających w zakresie obiegu informacji, ze szczególnym uwzględnieniem działalności bibliotek i ośrodków informacji.

a) prawo cytatu

- 1. Czy Państwa zdaniem istnieje potrzeba wprowadzenia do polskiej ustawy sformułowania, które uzależnia możliwość skorzystania z prawa do cytowania od zgodności samego cytatu z uczciwymi praktykami ?*
- 2. Czy Państwa zdaniem istnieje potrzeba zniesienia wymagania, by wypowiedź lub materiał, w którym znajduje się cytowany utwór, same spełniały przesłanki utworu?*
- 3. Czy uzasadnionym jest rozszerzenie prawa cytowania na wszystkie utwory w całości (a nie tylko drobne utwory lub ich urywki)?*
- 4. Czy uzasadnionym jest wprowadzenie otwartego katalogu dopuszczalnych celów użycia cytatu?*
- 5. Czy Państwa zdaniem w obecnym stanie prawnym korzystanie z utworów do celów karykatury, parodii, pastiszu jest nadmiernie ograniczone? Czy uzasadnionym jest wyłączenie korzystania z utworów w ramach dozwolonego użytku publicznego do celów karykatury, parodii i pastiszu do odrębnego przepisu?*

Prawo cytatu powinno być określone w jak najszerszym możliwym zakresie zgodnym z dyrektywą. Dlatego uważamy, że należy:

- dopuścić wyraźne cytowanie utworów w całości

- wprowadzić otwarty katalog dopuszczalnych celów cytatu

Dla dobra rozwoju kultury postulujemy wprowadzenie odrębnego wyjątku dla korzystania z utworów w celu parodii, który nie podlegałby ograniczeniom dla prawa cytatu.

Odpowiedzi na tezy dotyczące wprowadzenia PLR

1. Biblioteki stanowią jedynie instrument wprowadzania PLR, pieniądze na wypłatę tantiem pochodzą z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a zatem od podatników. Dlatego przy wprowadzaniu systemu powinna być brana pod uwagę jego adekwatność i proporcjonalność. Koszty budowy i utrzymania muszą być adekwatne do wysokości kwot, jakie mają otrzymać uprawnieni.
2. Przy ustalaniu wynagrodzenia należy również brać pod uwagę wpływ jaki na promocję kultury i samych twórców ma działalność bibliotek. Konieczne jest przeprowadzenie analiz ekonomicznych wykorzystania utworów w bibliotekach z uwzględnieniem zysków, jakie przynosi twórcom utrzymanie ich dzieł w bibliotekach oraz wysokości środków publicznych przeznaczonych na zakupy książek.
3. Fundusze na wypłaty nie powinny pochodzić ze środków przeznaczonych na zakup zbiorów i nie powinny wpływać na zmniejszenie kwot na bieżące zakupy zbiorów [IFLA/ UNESCO Guidelines for Development, 2001]
4. Uważamy, że krąg twórców, którym powinno przysługiwać PLR powinien być szeroki. Naszym zdaniem w tym zakresie decydujące zdanie powinni mieć oni sami.
5. PLR powinny być wypłacane twórcom. Ewentualne wynagrodzenie dla wydawców może mieć miejsce, pod warunkiem, że twórca również otrzyma wynagrodzenie.

6. Konieczna jest jasna i transparentna struktura płatności i przepływu pieniędzy do twórców.
7. PLR powinno objąć tylko biblioteki publiczne. Jako jedyne działają w ramach zorganizowanej i uporządkowanej sieci, ukształtowanej od wielu lat, opartej o trzystopniową strukturę. W Polsce mamy obecnie około 8200 bibliotek publicznych (rocznie ubywa około 50), z których 2/3 to biblioteki działające w terenie, poza dużymi aglomeracjami. Ponad 70% bibliotek jest skomputeryzowanych, jednakże tylko niewielka liczba (mniej niż 25%) rejestruje wypożyczenia w systemie komputerowym. Ma to ogromne znaczenie dla **szybkości, akuratności i kompatybilności agregowania danych**. Wspomnieć należy, że biblioteki publiczne nie mają jednego wspólnego systemu bibliotecznego. W praktyce, biblioteki wyposażone są różne systemy (około 8 głównych). Standaryzacja danych i ich sprawne agregowanie na potrzeby wyliczenia wypożyczeń będzie wymagało wyposażenia je w dodatkowe oprogramowanie i środki na przyspieszenie wdrażania kompleksowej komputeryzacji. W wielu krajach takie oprogramowanie było zakupywane przez organizacje zbiorowego zarządzania czy też pochodziło z części funduszy przeznaczonych na PLR. To jest koszt, którego nie mogą ponieść biblioteki, bo go nie udźwigną.
8. Dyrektywa pozwala na wyłączenie podmiotów, którym przysługuje użytek edukacyjny spod zakresu PLR. Wyłączenie bibliotek instytucji naukowych zostało potwierdzone w sprawie Vewa. Biblioteki szkolne natomiast działają w dużym rozproszeniu, w większości nie są skomputeryzowane, co znacznie wpływa na możliwość szybkiego i spójnego agregowania danych z tych bibliotek. Ze względu na ich charakter zamknięty dla określonych grup użytkowników (uczniowie i nauczyciele) oraz na cele wspierające proces dydaktyczny w ramach edukacji szkolnej, biblioteki szkolne powinny być wyłączone z PLR.
9. Podstawą do wyliczeń powinien być panel bibliotek publicznych, reprezentujących różne rodzaje (wojewódzkie, powiatowe, miejskie i gminne) z kilku województw. Opracowaniu systemu wyliczeń powinno być konsultowane z Konferencją Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych i organizacjami społecznymi.

10. Wprowadzenie PLR od strony administracyjnej wymaga przygotowana studium wykonalności, które powinno zlecić Ministerstwo.
11. Agregacja danych z różnych serwisów wymagała będzie "nakładek" informatycznych, specjalnego oprogramowania. Na Łotwie i w Estonii takie program były finansowane przez zainteresowane ozz, co wydaje się być właściwym rozwiązaniem.
12. W naszej analizie postulowaliśmy jak najszerszy zakres przedmiotowy regulacji, co w naszej ocenie przecięłoby problemy interpretacyjne z zakresem dozwolonego użytku bibliotek dotyczącego udostępniania różnych typów materiałów bibliotecznych, w tym materiałów elektronicznych. Postulat ten podtrzymujemy, ze wskazaniem, że w przypadku innej regulacji, PLR powinno zostać ograniczone do książek w postaci tradycyjnej i elektronicznej.
13. Wyliczenia powinny być kalkulowane w oparciu o liczbę wypożyczeń, ewentualnym drugim czynnikiem może być wielkość zakupów.
14. W wielu krajach powoływane są specjalne ciała, które zarządzają całym systemem. Mają one często szersze zadania niż tylko dystrybucja wynagrodzeń, realizują np. cele polityki kulturalnej. Postulujemy rozważanie powołania takiego ciała.
15. Zgadzaemy się z propozycją ograniczenia PLR celami promocji kultury - wypłaty wynagrodzeń powinny być kierowane do twórców utworów powstałych w języku polskim, w tym w dialektach (śląski, kaszubski).
16. Uznajemy, że twórcy powinni mieć prawo do decydowania czy chcą zostać objęci systemem wynagrodzenia za wypożyczenia ich utworów. Dlatego, zasadnym jest, aby podmiot zainteresowany otrzymaniem takiego wynagrodzenia zarejestrował się w odpowiedniej instytucji. Wydaje się, iż w sytuacji braku rejestracji przez twórcę, wynagrodzenie nie powinno trafiać do wydawcy (w przypadku objęcia PLR również wydawców).
17. PLR nie powinny być wprowadzane retroaktywnie.

Propozycje zmian prawa europejskiego.

Stoimy na stanowisku, iż niezbędna jest nowelizacja dyrektywy INFOSOC oraz innych dyrektyw w zakresie:

1. wprowadzenia "otwartej normy"
2. wprowadzenia wyjątku na rzecz text and data mining
3. bezwzględnego obowiązywania dozwolonego użytku
4. zniesienia warunku niekomercyjności badań
5. wprowadzenia obowiązkowego wyjątku na rzecz badań i edukacji
6. zmiany pojęciowej w zakresie udostępniana na terminalach na udostępnianie w wewnętrznej sieci
7. ograniczenie czasu trwania autorskich praw majątkowych do 50 lat (Lisbon Council Paper Copyright reform for Growth and Development⁴).
8. oceny zasadności dyrektywy o ochronie baz danych

Barbara Szczepańska

